

Vybraná problematika podnikania malých a stredných podnikov

Katarína Ižová

2016

DUBNICKÝ TECHNOLOGICKÝ INŠTITÚT V DUBNICI NAD VÁHOM

VYBRANÁ PROBLEMATIKA PODNIKANIA MALÝCH A STREDNÝCH PODNIKOV

Vysokoškolská učebnica

DTI

Katarína Ižová

2016

Publikáciu schválila Edičná komisia Dubnického technologického inštitútu v Dubnici nad Váhom dňa 9. 5. 2016 v edícii Vysokoškolské učebnice pod číslom 2/2016.

Vedecký redaktor
doc. PhDr. Miroslav Škoda, PhD.

Recenzenti
doc. Mgr. Gabriela Gabrhelová, PhD., MBA
Mgr. Monika Dohnanská

Copyright

Autorka © Katarína Ižová, 2016

Prvé elektronické vydanie

Vydal: Martin Koláček, E-knihy jedou
Praha, 2017

ISBN: 978-80-7512-778-5

OBSAH

ZOZNAM OBRÁZKOV, TABULIEK A GRAFOV	5
ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK A SYMBOLOV	6
ÚVOD.....	7
1 TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ A VYMEDZENIE ZÁKLADNÝCH POJMOV.....	9
1.1 PODNIKANIE.....	9
1.2 PODNIK	15
1.3 PODNIKATEĽ	17
1.4 PODNIKATEĽSKÉ PROSTREDIE	19
2 MALÉ A STREDNÉ PODNIKY	28
2.1 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA	28
2.2 FUNKCIE MALÝCH A STREDNÝCH PODNIKOV	31
2.3 VÝZNAM MALÉHO A STREDNÉHO PODNIKANIA	32
2.4 LIMITY A OBMEDZENIA MALÝCH A STREDNÝCH PODNIKOV	34
3 PODNIKATEĽSKÝ PLÁN PRE MALÉ A STREDNÉ PODNIKY	40
3.1 DEFINÍCIA A TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ.....	40
3.2 FUNKCIE A DRUHY PODNIKATEĽSKÝCH PLÁNOV	42
3.3 ŠTRUKTÚRA PODNIKATEĽSKÉHO PLÁNU	44
3.4 PODNIKATEĽSKÝ PLÁN A JEHO NÁLEŽITOSTI URČENÉ ÚSTREDÍM PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY	52
3.5 CHYBY PRI VYPRACOVÁVANÍ PODNIKATEĽSKÝCH ZÁMEROV V PRAXI	53
4 VYBRANÉ MOŽNOSTI FINANCOVANIA MALÝCH A STREDNÝCH PODNIKOV	58
4.1 AKTUÁLNE PODMIENKY PRE ZÍSKANIE PRÍSPEVKU NA ZAČATIE PODNIKANIA (ŽIVNOSŤ)	58
4.2 ÚVER NA PODNIKANIE – MIKROPÔŽIČKA OD SBA.....	62
4.3 BANKOVÝ ÚVER.....	64
4.4 CROWDFUNDING A ON – LINE TRHOVISKO	68
4.5 RIZIKOVÝ KAPITÁL	71
ZÁVER.....	78
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	80
REGISTER POJMOV	84

Zoznam obrázkov, tabuliek a grafov

OBRÁZOK 1 ZNÁZORNENIE PODNITELSKÉHO POTENCIÁLU	18
OBRÁZOK 2 MAKRO A MIKROPROSTREDIE PODNIKU	20
OBRÁZOK 3 MEDZIKVARTÁLNE ZMENY V IPP	22
OBRÁZOK 4 PARAMETRE IPP A ICH HODNOTENIE V 1. ŠTVRŤROKU 2016	23
OBRÁZOK 5 VÝSLEDKY PRIESKUMU V MSP	36
TABUĽKA 1 ČLENENIE PODNIKOV DO VEĽKOSTNÝCH KATEGÓRIÍ	29
TABUĽKA 2 PREDMET ANALÝZY KONKURENCIE	47
TABUĽKA 3 VÝŠKA PRÍSPEVKU NA PODNIKANIE Z ÚPSVAR	61
TABUĽKA 4 POROVNANIE KRITÉRIÍ JEDNOTLIVÝCH FONDOV RIZIKOVÉHO KAPITÁLU	71

Zoznam použitých skratiek a symbolov

DPH	daň z pridanej hodnoty
EÚ	Európska únia
HDP	hrubý domáci produkt
IPP	index podnikateľského prostredia
MSP	malé a stredné podniky
NDA	Non Disclosure Agreement – Zmluva o utajení
OECD	Združenie krajín pre hospodársku spoluprácu a rozvoj
SBA	Slovak business agency
SR	Slovenská republika
SZČO	samostatne zárobkovo činná osoba
SWOT	analýza silných, slabých stránok, príležitostí a hrozieb
SZRB	Slovenská záručná a rozvojová banka
ÚPSVa R	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
€	Euro
§	paragraf
%	per cento

Úvod

Na fungovanie každej trhovej ekonomiky je potrebné, aby jej neodmysliteľnou súčasťou bola stredná vrstva – malí a strední podnikatelia. Ide o časť podnikovej sféry, ktorý je silným stimulátorom ekonomického a vedecko - technického rozvoja. Hybnou silou úspešného rozvoja v ekonomike je podnikateľská činnosť, v rámci ktorej vznikajú výrobky a služby na uspokojovanie ľudských potrieb. Stabilná ekonomika si vyžaduje, aby v spoločnosti existovala silná stredná vrstva. Jej najvýznamnejšími predstaviteľmi sú živnostníci a malí a strední podnikatelia. V súčasnosti malé a stredné podniky vrátane mikropodnikov tvoria v EU a aj na Slovensku viac ako 99 % z celkového počtu podnikov. Ich podiel na zamestnanosti tvorí dve tretiny z celkového pracovného trhu, čo dokladuje ich veľký význam v regionálnej ekonomike a v trhovom hospodárstve. Väčší význam malým a stredným podnikom na Slovensku sa začal pripisovať po roku 1990 v súvislosti s privatizáciou a transformáciou ekonomiky. Ich prudký rozvoj bol podmienený viacerými skutočnosťami ako je postupný rozpad veľkých štátnych podnikov v procese prvej vlny privatizácie, návrat majetku občanom v rámci reštitúcií, liberalizácia obchodných vzťahov. Podnikateľské prostredie malých a stredných podnikov je dané legislatívnym, finančným a inštitucionálnym rámcom. Problémy týchto podnikov vyplývajú jednak z podstaty ich samotného podnikania a jednak zo špecifických podmienok na podnikanie v SR.

Predkladaná vysokoškolská učebnica je prioritne určená študentom vysokých škôl so zameraním na ekonomiku, podnikanie a manažment. Je tiež vhodná pre študentov študujúcich v odboroch Učiteľstvo praktickej prípravy a Učiteľstvo praktickej prípravy v ekonomických predmetoch. Vzhľadom na jej obsah ju však môžeme odporučiť aj širokej verejnosti, ktorú zaujíma oblasť podnikania, ako aj budúcim a začínajúcim podnikateľom pre lepšie zorientovanie sa v problematike.

Táto vysokoškolská učebnica prináša pohľad na fungovanie malých a stredných podnikov v rámci ekonomiky krajiny. Je rozdelená na štyri hlavné kapitoly, ktoré sú ďalej členené na podkapitoly.

V prvej kapitole sa zameriavame na teoretické východiská a vymedzenie základných pojmov ako sú podnikanie, podnikateľ, podnik či podnikateľské prostredie. Tieto pojmy vysvetlíme tak z legislatívneho ako aj obsahového hľadiska. Druhá kapitola je venovaná malým a stredným podnikom. V nej definujeme pojem malé a stredné podniky a kategorizujeme ich na základe platnej legislatívy vydané na poli Európskej únie. Determinujeme ich funkcie, ktoré plnia v rámci ekonomiky krajiny, vysvetľujeme ich význam a prínos pre ekonomiku, ale zároveň sa zameriavame na limity a obmedzenia, ktoré tieto malé a stredné podniky majú v porovnaní s podnikmi veľkými. Tretia kapitola je venovaná problematike podnikateľského plánu so zameraním na podnikateľský plán malých a stredných podnikov. V nej vymedzíme jeho štruktúru a obsah, poukážeme na skutočnosti, ktoré vyžadujú úrady práce pri spracovaní podnikateľských plánov pre potreby získania príspevku na začatie podnikania a tiež sa zameráme na najčastejšie chyby, ktoré podnikatelia robia pri spracovaní ich podnikateľských plánov. Nakoľko je oblasti financovania podnikateľských aktivít pálčivou témou, štvrtá kapitola je zameraná na charakteristiku vybraných možností financovania malých a stredných podnikov.

Zaoberáme sa mikropôžičkovým systémom, financovaním prostredníctvom bankových úverov, príspevkom z úradov práce a priestor sme dali aj menej známym formám financovania ako sú crowdfunding či on – line trhovisko.

Pre lepšiu orientáciu čitateľa či študenta v tejto vysokoškolskej učebnici sme použili nasledujúce piktogramy:

cieľ kapitoly

príklad z praxe

kontrolné otázky a úlohy

Veľa úspechov pri štúdiu praje

autorka